

FRANCISCO FERNÁNDEZ-CARVAJAL

SPREKEN MET GOD

Meditaties voor iedere dag van het jaar

Deel 8

TIJD DOOR HET JAAR

WEEK 29-34

 DE BOOG

Fernández Carvajal, Francisco

Spreken met God : meditaties voor iedere dag van het jaar
/ Francisco Fernández Carvajal ; [bew. en vert. uit het
Spaans door Stichting De Boog]. - Utrecht : De Boog

Dl. 8: Tijd door het jaar. Week 29-34

Vert. van: Hablar con Dios. - Madrid : Palabra, 1989-1990.

ISBN 90.6257.108.5

NUGI 635

Trefw.: geloofsleven / meditaties (R.K.).

Met registers

Met kerkelijke goedkeuring

10 delen ISBN 90-6257-100-X

© Rialp S.A., Madrid 1992

Nederlandse uitgave

© Stichting De Boog, Utrecht, 1998

Herenstraat 41, 3512 KB Utrecht

e-mail: sales@deboog.nl

internet: www.deboog.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk,
fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder vooraf-
gaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Negenentwintigste zondag door het jaar (A)	
1. Aan God geven wat God toekomt	11
Negenentwintigste zondag door het jaar (B)	
2. Dienen	16
Negenentwintigste zondag door het jaar (C)	
3. De kracht van gebed	21
Negenentwintigste week. Maandag	
4. De hoop van ons leven	26
Negenentwintigste week. Dinsdag	
5. De waakzaamheid in de liefde	31
Negenentwintigste week. Woensdag	
6. Er zal veel gevraagd worden	36
Negenentwintigste week. Donderdag	
7. Vuur ben Ik op aarde komen brengen	40
Negenentwintigste week. Vrijdag	
8. De tekenen des tijds	45
Negenentwintigste week. Zaterdag	
9. De onvruchtbare vijgeboom	50
Dertigste zondag door het jaar (A)	
10. Voor blijdschap geschapen	55
Dertigste zondag door het jaar (B)	
11. Christus doorkruist ons pad	60
Dertigste zondag door het jaar (C)	
12. Het echte gebed	65
Dertigste week. Maandag	
13. Opzien naar de hemel	70
Dertigste week. Dinsdag	
14. De openbaring van de kinderen Gods	75
Dertigste week. Woensdag	
15. Later zult ge het inzien	80

NEGENENTWINTIGSTE WEEK. ZONDAG (A)

1. aan God GEVEN wat God toekomt

—Trouwe medewerkers bij de zorg voor het algemeen welzijn. —De religieuze dimensie van de mens. —Het geloof, een krachtig licht.

1.1 De eerste lezing van de mis van vandaag laat ons zien hoe God zijn werktuigen voor de verlossing kiest waar het Hem behaagt.¹ Om zijn volk uit de ballingschap te leiden zou Hij zich bedienen van Cyrus, een heidense koning. De Heer gebruikt politieke invloed om goed te doen. Er is niets in het universum dat buiten zijn vaderlijke soevereiniteit valt.

In het evangelie van vandaag² bevestigt Jezus opnieuw de plicht van ons allen om de burgerlijke overheid te gehoorzamen. De farizeeën en de Herodianen hadden geprobeerd Hem in de val te laten lopen met hun vraag: *Is het geoorloofd belasting te betalen aan de keizer?* Er waren er onder de Joden die betoogden dat zulke betalingen eenvoudigweg de overheersing van een buitenlandse mogendheid over het uitverkoren volk alleen maar versterkten wat, naar zij meenden, de heerschappij van God over zijn uitverkoren volk zou inperken. Als de Meester zou instemmen met deze betaling, zouden de Farizeeën Hem kunnen beschuldigen van samenwerking met de Romeinen. Zo zou Hij door een groot deel van het volk gewantrouwd worden. Als Hij echter tegen de belasting zou zijn, zouden de Herodianen, die nauw samenwerkten met de bezettende Romeinen, redenen hebben om Hem bij de Romeinen aan te klagen.

Jezus geeft zijn vijanden een antwoord met goddelijke diepgang, dat veel verder ging dan hun verwrongen verwachtingen. Hij beperkt zich niet tot een 'ja' of 'nee'. De Meester spreekt: *Geef dan aan de keizer wat de keizer toekomt, zegt Hij, en aan God wat God toekomt.* Geef aan de keizer wat hem rechtmatig toekomt: belasting, gehoorzaamheid aan rechtvaardige wetten... maar niets meer. De staat geniet geen absolute macht en heerschappij. Als gewone burgers hebben christenen «de plicht om aan de staat alle materiële en persoonlijke diensten te bewijzen die nodig zijn voor het algemeen welzijn.»³ Wat hun aandeel betreft zijn de burgerlijke autoriteiten verplicht onpartijdig en rechtvaardig te handelen bij het verdelen van hun goederen en diensten. Zij moeten het algemeen belang dienen zonder op persoonlijke winst uit te zijn. Zij moeten wetten uitvaardigen en besturen met het allergrootste respect voor de natuurwet en de mensenrechten. Dit houdt de bescherming in van het leven vanaf de conceptie, de verdediging van het gezin, godsdienstvrijheid, de rechten van ouders met betrekking tot de opvoeding van hun kinderen. De Heer spreekt door de profeet Jesaja: *Wee hen die onrechtvaardige wetten uitvaardigen.*⁴

Christenen hebben de plicht te bidden voor de burgerlijke overheid. Bestuurders en regeringen hebben een grote verantwoordelijkheid te dragen. Christenen moeten hun plichten ten opzichte van de maatschappij met een gewetensvolle nauwgezetheid vervullen. Er zouden geen trouwere medewerkers voor het algemeen welzijn mogen zijn dan gelovige christenen. Deze trouw zal natuurlijkerwijze voortkomen vanuit een goed gevormd geweten. Hun betrekkingen met de burgerlijke overheid moeten in feite een weg tot heiligheid worden: de betaling van belasting, het recht om te stemmen, onze betrokkenheid met instellingen voor algemeen welzijn, actieve deelname in de politiek als dat onze roeping is... Laten wij vandaag bij onszelf nagaan, of wij echt goede voorbeelden zijn voor anderen bij de zorg voor het algemeen welzijn.

1.2 De Heer erkende de burgerlijke overheid en haar rechten, maar Hij stelde ook heel duidelijk dat wij de rechten van God moeten erkennen.⁵ Menselijke activiteit kan niet gereduceerd worden tot de strikt sociale en politieke gebieden. Ieder individu heeft een diep religieuze dimensie in zijn wezen. Deze dringt door in al zijn werken, geeft er een enorme waarde aan. Dit verklaart, waarom de Heer deze belangrijke woorden toevoegt: Geeft... *aan God wat God toekomt!*

Telkens wanneer een christen een rol speelt in het openbare leven, in het onderwijs bijvoorbeeld, of in het culturele leven, kan hij of zij zich niet gedragen alsof het geloof gereserveerd moet worden voor een betere gelegenheid in de toekomst. «Het onderscheid dat Christus maakte,

was niet bedoeld om godsdienst naar de tempel —naar de sacristie— te verbannen, zodat de tijdelijke zaken zich zouden ontwikkelen los van godsdienstige en christelijke wetten.»⁶ Integendeel, christenen worden uitgedaagd om *licht* en *zout* te zijn, midden in de wereld. Wij zijn geroepen de omgeving waarin wij leven en werken te transformeren, om deze menselijker te maken. Wij behoren ons in te spannen om de weg naar God toegankelijk te maken voor onze medemensen, voor zovelen als maar mogelijk is. In de woorden van het Tweede Vaticaans Concilie: «Deze zending van de Kerk in de wereld vervullen de leken vooral door een leven dat overeenkomt met hun geloof, waardoor zij het licht van de wereld worden; door absolute onkreukbaarheid trekken ze allen tot liefde voor het ware en het goede, tot Christus en de Kerk; door broederlijke liefde en lotsverbondenheid, in gelijke levensomstandigheden, onder gelijke arbeidsvoorwaarden, in hetzelfde leed en met dezelfde verlangens bereiden zij anderen ongemerkt voor op de genadewerking; zo worden zij zich bewust van hun aandeel in de opbouw van de samenleving en zullen zij hun werk in hun gezin, op sociaal terrein en in hun beroep met christelijke edelmoedigheid trachten te verichten.»⁷

1.3 Wanneer hij een rol vervult in het openbare leven, zijn mening geeft over fundamentele kwesties van sociale moraal, beschikt de christen over een krachtig licht, het licht van het geloof. De leer van God en zijn Kerk staan menselijk welzijn of wetenschappelijke vooruitgang niet in de weg. Zij zijn eerder een veilige gids voor het bereiken van deze waardevolle doeleinden. Wanneer bijvoorbeeld een christen de onontbindbaarheid van het huwelijk in ere houdt, laat hij de manier zien waarop de gezondheid van de maatschappij veilig gesteld kan worden.⁸ Op deze wijze bewijst hij een enorme weldaad aan allen. Het gaat niet om het veilig stellen van onze eigen speciale voorrechten. Wij kunnen zoveel geven voor het welzijn van de samenleving! Dit kunnen wij leren van het voorbeeld van de eerste christenen. Een persoon met een goed gevormd geweten kan een geweldige bijdrage leveren aan het werkelijke welzijn van zijn of haar medeburgers. De christen kan een heel kostbaar licht aanbieden te midden van zoveel duisternis!

Wat in onze maatschappij is gebeurd, is heel betreurenswaardig, zoals onder de aandacht is gebracht door kardinaal Luciani, de latere paus Johannes Paulus I: «In deze maatschappij is een verschrikkelijke morele en religieuze leegte,» schreef hij, «vandaag lijkt ieder zich verwoed te richten op materiële overwinningen: geld verdienen, investeren, zichzelf met nieuwe gemakken omringen, in 'goeden doen' zijn, weinigen denken er daarbij ook aan 'het goede te doen'. God —die ons leven zou moeten vullen— is daarentegen een heel verre ster geworden, waarnaar de mensen slechts zo nu en dan kijken. De mensen denken dat zij religieus zijn omdat zij naar de kerk gaan; maar buiten de kerk wensen zij hetzelfde leven te leiden als vele anderen, een leven dat gekenmerkt wordt door klein of groot bedrog, onrechtmatige daden, zonden tegen de liefde en op deze wijze volkomen inconsequent.»⁹ Dit is niet de wijze om *God te geven wat aan God toekomt*. De juiste weg ligt in het beleven van een consequent geloofsleven. Wij moeten zowel in de regeringsgebouwen als in de huiskamers van onze vrienden handelen als de kinderen van God. Wij kunnen er vast van overtuigd zijn, dat de Kerk een niet te stuiten bron van waarheid is, de enige bron die in staat is 'de vreselijke morele en religieuze leegte' van onze moderne tijd te vullen. Een maatschappij zonder deze waarden is overgeleverd aan de willekeur van agressieve lieden en ten prooi aan een geleidelijke ontmenselijking. God is geen verre ster die geen contact heeft met de mensheid. Hij is een heel sterk licht dat inhoud en betekenis geeft aan alle menselijke aangelegenheden. Wij christenen zijn dus degenen die de wereld waarin wij leven moeten veranderen, samen met alle mensen van goede wil. Hoe kunnen wij afzijdig blijven toekijken bij de verdediging van het menselijke leven vanaf het allereerste begin? Zullen wij zwijgen wanneer wij geconfronteerd worden met genetische manipulaties die de persoon en tegelijkertijd iedere andere menselijke persoon vernederen? En, op een heel ander gebied, wat wordt er gedaan met het recht van ouders om hun kinderen op te voeden?

Geef aan God alles wat Hem toekomt. De Heer is het leven van iedere mens vanaf het ogenblik van de conceptie. De Heer heiligde het leven van het gezin in Nazaret en leerde ons later de onontbindbaarheid van het huwelijk te respecteren. De Heer openbaarde deze waarheden, ook al werden velen van zijn toehoorders door zijn boodschap geërgerd. Ondanks alle sociale druk en propaganda voor het tegenovergestelde moeten getrouwde christenen ervoor zorgen de bronnen van het leven open te houden. Werkelijk, iedereen moet een ernstige poging doen om zijn geweten goed te vormen.

Ons hele leven en alles wat erin gebeurt, is voor de Heer. Hoe is het mogelijk, dat wij een bepaald gebied ervan willen afzonderen als ons persoonlijk domein? Laten wij Onze Lieve Vrouw vragen om de vreugde van het kinschap Gods. Zij zal ons helpen om onze persoonlijke verantwoordelijkheid ten opzichte van de maatschappij waar te maken.

—1. Eerste lezing, *Js* 45,1.4-6. —2. *Mt* 22,15-21. —3. VATICANUM II, *Gaudium et spes*, 75. —4. *Js* 10,1. —5. Vgl. VATICANUM II, *Dignitatis humanae*, 11. —6. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *Brief*, 9 januari 1959. —7. VATICANUM II, *Apostolicam actuositatem*, 13. —8. Vgl. J.M. PERO-SANZ, *Creyentes en la Sociedad*, Madrid 1981, p. 30. —9. A. LUCIANI, *Brieven aan beroemde mensen*, Haarlem 1978, p. 167-168.

NEGENENTWINTIGSTE WEEK. ZONDAG (B)

2. Dienen

—Christelijk leven bestaat in de navolging van Christus. —Jezus leert ons, dat Hij niet gekomen is om gediend te worden maar om te dienen. Hem navolgen. —Dienen met vreugde.

2.1 Zoals een leerling op zijn meester, zoals een kind op zijn moeder, zo behoort een christen in al zijn bezigheden gericht te zijn op Christus. Een kind leert spreken door naar zijn moeder te luisteren. Het spant zich in haar woorden en manier van spreken na te doen. Dit zou het voorbeeld moeten zijn van ons gedrag ten opzichte van Jezus. Wij behoren ieder woord en iedere daad van Hem na te volgen. Christelijk leven bestaat in de navolging van Christus. Sint Petrus schreef: *En het is ook uw roeping, want Christus heeft voor u geleden en u een voorbeeld nagelaten; gij moet in zijn voetstappen treden.*¹ Sint Paulus moedigde de eerste christenen aan met soortgelijke woorden: *Die gezindheid moet onder u heersen welke ook Christus Jezus bezielde.*² Jezus is het karakteristieke voorbeeld van alle heiligheid, van alle liefde tot God de Vader. Dit is niet alleen zo door zijn daden, maar puur door zijn manier van zijn. Christus manier van handelen was een uiterlijk teken van zijn liefde tot en zijn eenheid met de Vader.

Niet door een uiterlijk navolgen van Christus maar door een innerlijk navolgen groeien wij in heiligheid. Sint Paulus onderwees de christenen van Kolosse: *... legt de oude mens met zijn gedragingen af, bekleedt u met de nieuwe mens....*³ Door de werking van deze dagelijkse vernieuwing in ons leven kunnen wij alles wat niet overeenstemt met de leer van Christus, verwijderen. Wij willen, dat onze gevoelens en houding meer en meer lijken op dat, wat Jezus zou doen in dergelijke omstandigheden. Zó wordt ons leven een voortzetting van het leven van Christus. *Want die Hij tevoren heeft gekend, heeft Hij ook tevoren bestemd tot gelijkvormigheid met het beeld van de Zoon.*⁴ Goddelijke genade werkt samen met onze vrije wil om ons gelijkvormig te maken aan God. Wij zullen heiligen zijn, als God de Vader dit over ons kan zeggen: *Dit is mijn Zoon, mijn veelgeliefde, in wie Ik welbehagen heb.*⁵ Daarom bestaat onze heiligheid erin, door genade te worden wat Christus van nature is: kind van God.

De Heer is voor ons alles in allen. «Deze boom is voor mij een gewas voor de eeuwige zaligheid. Ik word erdoor gevoed. Hij verzadigt mij. Door zijn wortels word ik dieper en door zijn takken word ik groter. Ik geniet van zijn dauw. Zijn levenskracht is als een welkome bries die mij vruchtbaar maakt. Ik heb mijn tent in zijn schaduw opgeslagen. Daar ben ik ontsnapt aan de hitte van de dag en vind ik koelte en verkwikking. Zijn bladeren zijn mijn dekkleed. Zijn vruchten zijn voor mij een bron van genot. Ik geniet overvloedig van deze vruchten die vanaf het begin van alle tijden voor mij zijn bestemd. Deze boom is mijn voedsel wanneer ik honger heb. Hij verschaft mij kleding wanneer ik naakt ben. Zijn bladeren zijn de levenskracht. Zij hebben niets gemeen met de bladeren van de vijgenboom. Wanneer ik de Heer vrees, is Hij mijn bescherming. In mijn zwakte is Hij mijn kracht. Wanneer ik strijd, is Hij mijn beloning. Wanneer ik overwin, is Hij mijn trofee. Hij is voor mij het rechte en smalle pad.»⁶ Ik heb niets nodig dan Hem alleen.

2.2 Het evangelie van vandaag vertelt ons over het gedenkwaardige verzoek dat Jacobus en Johannes aan Jezus deden. Zij wilden graag de ereplaats in zijn koninkrijk. Hun verzoek riep een storm van protest op onder de apostelen. Jezus gebruikte deze gelegenheid om de twaalf te onderrichten. *Gij weet dat zij die als heersers der volken gelden, hen met ijzeren vuist regeren en dat de groten misbruik maken van hun macht over hen. Dit mag bij u niet het geval zijn; wie onder u groot wil worden, moet dienaar van u zijn, en wie onder u de eerste wil zijn moet de slaaf van allen zijn.*⁷ Tenslotte geeft Jezus hun de beste reden tot nu toe: *Want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen.*

De Heer herhaalde deze gedachte bij een aantal gelegenheden: *Non veni ministrari sed ministrare*.⁸ Zijn hele leven was een dienst aan anderen. Zijn leer is een voortdurend appel aan de mensheid om zichzelf te vergeten en te leven voor anderen. Hij ging rond door Palestina en Hij diende ieder die Hij tegenkwam: *singulis manus imponens — door ze een voor een de handen op te leggen*.⁹ Het leven van Christus en zijn leer zijn tot op de huidige dag onder ons aanwezig in de Kerk en op een bijzondere wijze in de heilige eucharistie. Jezus staat klaar om ons te helpen, om ons gezelschap te houden met zijn nederigheid en zijn goedheid. Op de avond voor zijn lijden en dood legde Jezus de nadruk op het belang van deze boodschap toen Hij de voeten van zijn leerlingen waste. Hij spoorde zijn naaste volgelingen aan hetzelfde te doen voor hun broeders en zusters.¹⁰

De Kerk is de voortzetting van de heilzame zending van Christus in de wereld. Haar reden van bestaan ligt juist in het dienen van de mensheid door de prediking van het Woord en de viering van de sacramenten. «Door het meest edele streven van de mensen te delen en door te lijden, wanneer zij ziet dat de mens niet tevreden is met het resultaat, wil zij hen helpen om hun volledige bloei te bereiken, en daarom biedt zij de mens aan, wat zij als karakteristieke eigenschap bezit: een wereldomvattende visie op de mens en op de mensheid.»¹¹

Als wij ernaar streven de Heer na te volgen, kunnen wij christenen klaar staan om de Heer en de andere mensen met een blij gemoed te dienen zonder iets terug te verwachten. Wij behoren zelfs ook degenen te dienen die onze hulp niet waarderen. Velen zullen onze opgewekte houding van zelfverloochening niet begrijpen. Wij moeten tevreden zijn met de kennis, dat Christus heel goed de pogingen kent die wij voor Hem doen. De trots van de christen ligt precies in deze dimensie: zo te dienen zoals de Meester diende. Toch leren wij alleen hoe wij moeten dienen, als wij dicht bij Jezus zijn.

«Wees ervan overtuigd dat, als jij je werk naast Christus elke dag aanpakt en als jij je inspant voor al die zielen die Hem zoeken, er maar een enkele weg is: je toevlucht nemen tot de Heer. —Alleen in het gebed en door het gebed leren wij anderen te dienen.»¹² Gebed zal ons alle kracht en nederigheid geven die wij nodig hebben om anderen te dienen.

2.3 Onze dienst aan God en aan de anderen moet gekenmerkt worden door onze nederigheid. Wij kunnen aan onszelf denken, alsof wij het ezeltje zijn dat de eer had Jezus triomfantelijk door de straten van Jeruzalem te dragen.¹³ Wij moeten ons altijd goed bewust zijn van het belang van de juiste intentie. Met de woorden van kardinaal Luciani, de latere paus Johannes Paulus I: «Als ze me een compliment maken, voel ik dat ik me moet vergelijken met het ezeltje dat Christus droeg op Palmzondag. Ik zeg tegen mezelf: als dat ezeltje, toen het dat juichen hoorde, trots geworden was en in zijn domheid was begonnen de menigte te bedanken, links en rechts buigend met de gratie van een prima donna, wat zouden de mensen gelachen hebben. Zorg vervoer, dat je niet zo'n dom figuur slaat...!»¹⁴ Wij moeten anderen zodanig helpen dat zij onze oplettende zorg niet eens merken, als dat kan. Onze enige vergoeding zal dan de liefdevolle blik van Christus zijn. Dat is ongetwijfeld de beste betaling!

De psalmist moedigt ons in dit opzicht aan: *dient de Heer met verblijden*.¹⁵ Dit ideaal moet onze gids zijn, zelfs bij de meer onaangename kanten van het dagelijkse leven. Zulke offers maken het sociale en familieleven prettiger. Wij moeten ons voornemen om echt uit te blinken in onze geest van dienstbaarheid ten opzichte van anderen, en dat altijd met een blij gemoed. Wij zullen meer dan genoeg kansen krijgen om ons voornemen waar te maken in het gezinsleven, op kantoor, bij onze burens... Deze geest van dienstbaarheid betreft ook mensen die wij misschien maar eenmaal in ons leven ontmoeten. Wanneer wij ons op deze manier gedragen zullen wij gaan begrijpen, dat regeren dienen is.¹⁶

Wij kunnen van Onze Lieve Vrouw leren hoe wij anderen kunnen helpen, hoe wij oog kunnen krijgen voor hun noden, hoe wij hun leven op aarde aangenaam kunnen maken, hoe wij hun blik geleidelijk op de hemel kunnen richten. Zij geeft ons het beste voorbeeld: «Temidden van de feestvreugde van Kana merkt alleen Maria dat de wijn op is... Zelfs de kleinste gelegenheden om dienstbaar te zijn worden opgemerkt door iemand, die, zoals zij, leeft vanuit een ware hartstocht om dienstbaar te zijn aan de naaste, omwille van God.»¹⁷ Wanneer wij deze wijze van leven in dienstbaarheid beoefenen, zullen wij de zegen ervaren Christus in ons midden te weten. Hij zal ons zeggen: *Voorwaar, Ik zeg u: al wat gij gedaan hebt voor een dezer geringsten van mijn broeders hebt gij voor Mij gedaan*.¹⁸

—1. *I Pe* 2,21. —2. *Fil* 2,5. —3. *Kol* 3,9-10. —4. *Rom* 8,29. —5. *Mt* 3,17. —6. **H. HIPPO-**

LYTUS, *Paaspreek*. —7. *Mc* 10,35-45. —8. *Mt* 20,8. —9. *Lc* 4,40. —10. Vgl. *Joh* 13,4 e.v. —11. PAULUS VI, Enc. *Populorum progressio*, 26 maart 1967,13. —12. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *De Smidse*, 72. —13. Vgl. *Lc* 19,35. —14. A. LUCIANI, *Brieven aan beroemde mensen*, Haarlem 1978, p. 55. —15. *Ps* 100,2. —16. Vgl. JOHANNES PAULUS II, Enc. *Redemptor hominis*, 4 maart 1979,21. —17. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *De Voor*, 631. —18. *Mt* 25,40.

NEGENENTWINTIGSTE WEEK. ZONDAG (C)

3. De kracht van gebed

—Vertrouwvol en volhardend bidden. —Volharding in het gebed. De parabel van de onrechtvaardige rechter. —Gebed als direct gevolg van geloof.

3.1 *Heer, ik roep U aan, want bij U vind ik verhooring. Luister naar mij, hoor wat ik zeg. Waak over mijn leven, het licht van mijn ogen; wees mijn toevlucht en mijn beschermer.*¹ Dit is de introïtus voor de mis van vandaag.

De teksten van de liturgie van vandaag richten onze aandacht op de kracht van vertrouwvol en volhardend gebed om het hart van God te bereiken. Op deze plaats in het evangelie voorziet sint Lucas de parabel van een uitleg om de bedoeling van Christus duidelijk te maken: *Hij leerde hun in een gelijkenis dat zij steeds moesten bidden en daarin niet versagen.*² In het bovennatuurlijk leven zijn er handelingen die voor eens en altijd worden verricht, zoals de doop en de eeuwige gelofte. Andere handelingen worden vele malen herhaald, zoals vergeving, begrip, opgewekt glimlachen... Er zijn weer andere handelingen en houdingen die wij voortdurend moeten praktiseren. Hieronder vallen de houding van gebed, die een teken is van een levend geloof in God de Vader. Sint Augustinus merkte bij deze passage uit de bijbel nadrukkelijk op, dat er een nauw verband is tussen geloof en vertrouwvol gebed: «Als het geloof van iemand zwakker wordt, kwijnt het gebed... Het geloof is de bron van het gebed... Een rivier kan niet stromen als zijn bron verdroogd is.»³ Het is noodzakelijk, dat ons gebed voortdurend en vol vertrouwen is zoals het gebed van Jezus, ons voorbeeld: *Vader, Ik dank U dat Gij Mij verhoord hebt. Ik wist wel dat Gij Mij altijd verhoort.*⁴ God luistert altijd naar onze gebeden.

De eerste lezing uit het boek Exodus stelt ons de scene voor van het uitverkoren volk dat in strijd gewikkeld is met de Amalekieten te Refidim.⁵ Mozes besluit om tot God te bidden op de top van een heuvel terwijl Jozua en zijn manschappen strijd leveren tegen de vijand. *En zolang Mozes zijn armen opgeheven hield waren de Israëlieten aan de winnende hand. Maar liet hij zijn armen zakken dan won Amalek.* Om Mozes aan het bidden te houden ondersteunden Aäron en Chur zijn armen, ieder aan een kant. Zo konden zij Mozes laten bidden tot zonsondergang. *En Jozua versloeg Amalek en zijn leger met het zwaard.*

Wij kunnen het bidden niet moe worden. Als we er ooit vermoeid van zouden worden, laten we dan onze vrienden vragen om ons te ondersteunen. De Heer schenkt ons vele genaden in tijden van beproeving. Deze genaden zijn meer nodig en belangrijker dan de gaven waarom wij vragen. De heilige Alphonsus van Liguori leert: «De Heer wil ons zijn genaden schenken, maar Hij wil ook, dat wij erom vragen. Op zekere dag zei Hij tot zijn leerlingen: *Tot nu toe hebt gij niets gevraagd in mijn Naam; vraagt en gij zult verkrijgen, opdat uw vreugde volkomen zij.* Het was alsof Hij wilde zeggen: Beklaag je niet bij Mij als je niet vervuld wordt van zegeningen. Beklaag je bij jezelf, omdat je niet bij Mij geprobeerd hebt te verkrijgen wat je nodig hebt. Vraag Mij van nu af aan en je gebeden zullen worden verhoord.»⁶ Sint Bernardus heeft opgemerkt, dat velen zich zo beklagen en zeggen, dat de Heer hen in de steek laat. Jezus zelf echter klaagt, dat dezelfde klagers niet echt om zijn hulp hebben gevraagd.⁷ Laten wij besluiten te bidden zoals Mozes dat deed: met een volharding die door niets aan het wankelen kon worden gebracht, en soms met behulp van zijn vrienden als dat nodig was. Er hangt erg veel af van onze toewijding.

Laten wij vandaag de kwaliteit van ons gebed onderzoeken. Is het volhardend, vol vertrouwen, aandringend en onvermoeibaar? «Wees volhardend in het gebed, zoals de Meester aanraadt. Dit uitgangspunt zal de oorsprong zijn van je vrede, van je kalmte, en daardoor van je bovennatuurlijke en menselijke daadkracht.»⁸ Er is niets dat zo krachtig en doeltreffend is als standvastig gebed.

3.2 Wij bidden in de tussenzang: *Omhoog naar de bergen richt ik mijn ogen: vanwaar kan ik hulp verwachten? Mijn hulp zal komen van God de Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft.*⁹

De parabel in het evangelie van vandaag confronteert ons met duidelijk verschillende

persoonlijkheden. Aan de ene kant is er de onrechtvaardige rechter, *die zich om God noch gebod bekommerde*. Hij beoefent niet de twee essentiële elementen van de deugd van rechtvaardigheid. De profeet Jesaja had al over deze soort mensen gesproken in het Oude Testament: *Aan wezen schaffen zij geen recht en de zaak van weduwen krijgt bij hen geen gehoor*¹⁰ ... *die voor een geschenk de schuldige in het gelijk stellen en de rechtvaardige van zijn recht beroven*.¹¹ Jeremia verwijst ook naar zulke mensen: *Zij zijn door en door verdorven. Ze verkrachten het recht; ze komen niet op voor de wezen; de zaak van de armen behartigen zij niet*.¹²

De Heer stelt de onrechtvaardige rechter tegenover de persoon van de weduwe, het oude symbool voor de persoon die niet voor zichzelf kan opkomen. Of nog duidelijker: de onvermoeibare volharding van de weduwe staat tegenover de vastberaden weerstand van de onrechtvaardige rechter. De onverwachte afloop van de parabel is het resultaat van het onophoudelijk vragen van de arme weduwe. Na vele weigeringen om haar zaak te aanhoren, geeft de rechter uiteindelijk toe. En op deze wijze heeft de zwakkere partij gewonnen. De reden voor haar overwinning is niet, dat de rechter zich ook maar enigszins bekeerd heeft. De weduwe heeft gewoon de weerstand van de rechter uitgeput, door niet op te houden met vragen, totdat hij toegaf. De Heer besluit deze parabel met deze vraag: *Zou God dan geen recht verschaffen aan zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen en naar wie Hij genadig luistert? Ik zeg u: Hij zal hun spoedig recht verschaffen*. Jezus wil dat wij de voornaamste boodschap van de parabel opmerken: God, die vol van barmhartigheid is, wacht op ons standvastig gebed.

Tot aan het einde der tijden zal de Kerk een voortdurend smeekgebed tot God de Vader richten door Jezus Christus in eenheid met de Heilige Geest. De Kerk bidt voor alle noden van haar kinderen. Dit is de eerste verantwoordelijkheid van de Kerk, de eerste plicht van de priesters. Dit is het belangrijkste wat wij, de gelovigen, tot stand kunnen brengen omdat ook wij onszelf niet kunnen verdedigen, zoals de weduwe uit de parabel.

Aan het slot van de parabel voegt Jezus de volgende woorden toe: *Maar: zal de Mensenzoon bij zijn komst het geloof op aarde vinden?* Zal de Heer geloof vinden dat even onwankelbaar is als dat van de weduwe? Dit is het geloof van de kinderen van God, die geloven in de goedheid en macht van hun hemelse Vader. De mens kan ertoe komen God uit zijn leven te bannen. Hij kan het gevoel hebben, dat hij God niet nodig heeft. Hij kan proberen de oorzaken en oplossingen te zoeken voor die levensproblemen waarvoor alleen de Heer de bevredigende antwoorden kan verschaffen. Deze mensen zullen nooit de goederen vinden waar zij het meest behoefte aan hebben. Zoals de maagd Maria in het Magnificat verkondigde: *Die hongeren overlaadt Hij met gaven en rijken zendt Hij heen met lege handen*.¹³ Wij moeten als behoeftige kinderen naar Hem toe gaan. Natuurlijk moeten wij ook gebruik maken van alle menselijke middelen die nodig zijn in de gegeven omstandigheden. Voor vele zaken echter zullen wij ontdekken dat alleen de goddelijke barmhartigheid doeltreffend is. De heilige pastoor van Ars vertelde dikwijls het verhaal van de stichter van een weeshuis die er over dacht om advertenties te gebruiken om schenkingen te krijgen. De heilige raadde de stichter het volgende aan: «Waarom houdt u geen verhaal voor het tabernakel in plaats van er ruchtbaarheid aan te geven in de kranten?» De Heer wenst, dat wij onze zorgen precies daar voor Hem neerleggen. Er is niets op tegen, dat wij ook adverteren in de kranten, als dat zal helpen.

Door de eeuwen heen zijn christenen er toe aangezet hun vragen tot God te brengen door hun moeder Maria. Sint Bernardus leert dat «onze voorspreekster in de hemel werd opgenomen, zodat zij de moeder van de Rechter werd en de moeder van de Barmhartigheid. Daar zal zij werken aan onze redding.»¹⁴ Laten wij iedere dag naar haar gaan met onze noden.

3.3 Gebed is het directe gevolg van een levend geloof. Tegelijkertijd vinden wij in het gebed een grotere zekerheid in ons geloof.¹⁵ Beide hebben hetzelfde doel. Daarom kan alles waarom wij vragen, ons helpen om betere mensen te worden. Als dit niet zo was, zouden wij niet vromer worden maar hebzuchtig en eierzuchtig.¹⁶ Wanneer wij tot God bidden om een nieuw huis of voor hulp bij een belangrijk examen, kunnen wij overwegen of dit verzoek in overeenstemming is met Gods wil, of niet. Wij kunnen bidden om bepaalde goederen, voor de gezondheid van een vriend, om uit een beklemmende situatie te komen... Evenwel, als wij uit ons geloof leven, als wij een leven uit een stuk hebben, dan zullen wij een dieper begrip hebben voor het betrekkelijke belang van materiële goederen en menselijke wensen. Wat wij werkelijk wensen is tenslotte God zelf. Hij is het uiteindelijke doel van onze gebeden. Wanneer wij bidden om aardse zaken, zouden wij alleen moe-

ten wensen wat ons dichter bij Hem brengt.

God is heel blij met onze gebeden om geestelijke hulp, zowel voor onszelf als voor onze familie, onze vrienden en bekenden. Wij kunnen bidden voor onze naasten, dat zij dichterbij God komen. Hoeveel zijn wij onze familie en vrienden verschuldigd! «Ik heb ooit de hand van een vriend bezeerd. Toen ik zag, dat zijn blik zo verdrietig en verwijtend was, vreesde ik, dat U niet in zijn hart was. En ik voelde mij verbijsterd alsof ik voor een leeg tabernakel stond.

»O mijn God, als U niet in hem zou zijn, dan zouden mijn vriend en ik zo ver van elkaar verwijderd zijn. Zijn hand in de mijne zou niets meer zijn dan het aanraken van vlees, zijn hart slechts het hart van een mens.

»Ik verlang er sterk naar, dat uw leven in hem en in mij moge zijn. Dit wil ik zo graag omdat ik ernaar verlang, dat mijn vriend ook mijn broeder is, dankzij U.»¹⁷

Laten wij gebruik maken van deze rozenkransmaand en tot onze Vrouw bidden voor al onze noden en voor de noden van onze vrienden en bekenden.

—1. *Introïtus*, Ps 17,6-8 . —2. *Lc* 18,1-8. —3. Vgl. H. AUGUSTINUS, *Preek 115*,1. —4. *Joh* 11,41-42. —5. *Ex* 17,8-13. —6. H. ALPHONSUS VAN LIGUORI, *Preek 46 voor de tiende zondag na Pinksteren*. —7. Vgl. H. BERNARDUS, *Preek 17 over verschillende onderwerpen*. —8. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *De Smidse*, 536. —9. *Tussenzang*, Ps 121,1-2. —10. *Js* 1,23. —11. *Js* 5,23. —12. *Jr* 5,28. —13. *Lc* 1,53. —14. H. BERNARDUS, *Preek I over Maria Hemelvaart*, I. —15. H. AUGUSTINUS, *Stad Gods*, 1,8, 1. —16. *Ibidem*. —17. Vgl M. QUOIST, *Aanbevolen gebeden voor de straat*, Salamanca 1962.

NEGENENTWINTIGSTE WEEK. MAANDAG

4. De hoop van ons leven

—Tijdelijke goederen en bovennatuurlijke hoop. —Christelijke onthechting. —Onze hoop is op de Heer gevestigd.

4.1 Een man wendde zich tot de Heer en vroeg Hem het probleem van een betwiste erfenis te regelen.¹ Naar de reactie van Jezus te oordelen lijkt het, dat deze man meer bezorgd was over zijn financiële problemen dan over de prediking van de Heer. De Messias had gepredikt over Gods koninkrijk. Het tijdstip en de aard van het verzoek leek, op zijn zachtst gezegd, wat ongunstig gekozen. Jezus antwoordt: *Man, wie heeft Mij over u beiden tot rechter of bemiddelaar aangesteld? Vervolgens wendde Jezus zich tot alle andere aanwezigen en zei: Pas op en wacht u voor alle hebzucht! Want geen enkel bezit, al is dit nog zo overvloedig, kan uw leven veilig stellen.* Om zijn leer te benadrukken vertelt de Heer hun een parabel. Er was eens een rijk man wiens land een rijke oogst had opgebracht. Het was zo'n geweldige oogst dat zijn schuren deze niet konden bevatten. Hij kwam overhaast tot de conclusie dat zijn moeilijke jaren voorgoed voorbij waren. Zijn levensonderhoud was nu volledig veilig gesteld. Hij besloot zijn oude schuur af te breken en een grote nieuwe te laten optrekken om zijn grote graanvoorraden te bergen. Helaas, hier liepen zijn plannen spaak. Hij besloot te eten, te drinken en ervan te genieten omdat het leven voor hem zo goed was geweest. Maar de rijke man was een fundamenteel feit vergeten —de onzekerheid van ons bestaan op deze aarde. Hij had de keuze gemaakt om zijn hoop op voorbijgaande zaken te vestigen. Het kwam niet in hem op dat iedereen geroepen is tot een levenslange worsteling.

God kwam als verrassing binnen in het leven van deze rijke en zelfverzekerde landeigenaar. *Dwaas! nog deze nacht komt men je leven van je opeisen; en al de voorzieningen die je getroffen hebt, voor wie zijn die dan? Zo gaat het met iemand die schatten vergaart voor zichzelf, maar niet rijk is bij God.*

Deze man was dwaas omdat hij zijn toekomst afhankelijk maakte van de dingen van deze aarde, zaken die van nature vergankelijk en onbetrouwbaar zijn. Wij moeten het rechtmatige verlangen om de levensbehoeften voor ons gezin te verkrijgen niet verwarren met de misplaatste neiging om zoveel mogelijk te bezitten, ongeacht de prijs. Ons hart behoort op de hemel gericht te zijn. Als de Heer werkelijk onze hoop is, zullen wij gelukkig zijn met veel of met weinig goederen. «Bezitsvergroting mag dus nooit het uiteindelijke doel vormen van een volk of een individuele mens. Iedere ontwikkeling is ambivalent. Het is van wezenlijk belang als de mens zich ontwikkelt, maar in zekere zin houdt het de mens gevangen, als hij het beschouwt als het hoogste goed, en het beperkt zijn blik. Dan zien wij hoe het hart zich verhardt en de geest zich afsluit en hoe mensen niet langer in vriendschap bijeenkomen, maar uit eigenbelang dat spoedig leidt tot tegenstellingen en verdeeldheid. Op deze wijze wordt het uitsluitend najagen van bezit een belemmering

voor individuele ontplooiing en voor de werkelijke grootheid van de mens. Zowel bij naties als bij individuele mensen is hebzucht de meest duidelijke vorm van morele onderontwikkeling.»² Onze hoop op God zal worden gedooft als wij toegeven aan een ongebonden liefde tot bezit. Laten wij besluiten niet deze dwaze vergissing te maken. Er is geen grotere schat dan in Christus te leven.

4.2 De heilige Schrift vermaant ons herhaaldelijk ons hart op God te richten. Sint Petrus schreef aan de eerste christenen: *Weest daarom wakker en actief, weest nuchter, vestigt heel uw hoop op de genade die uw deel wordt, wanneer Jezus Christus zich zal openbaren.*³ De heilige Paulus raadde Timotheus aan: *Vermaan de rijken van deze wereld dringend niet hoogmoedig te zijn en hun hoop niet te stellen op de ongewisse rijkdom, maar op God die ons alles rijkelijk te genieten geeft.*⁴ Sint Paulus wijst erop, dat *geldzucht de wortel is van alle kwaad. Door deze hartstocht zijn sommigen al van het geloof afgedwaald en hebben zich afgemarteld met kwellingen zonder tal.*⁵ In onze eigen tijd herinnert de Kerk ons voortdurend aan deze waarheid. «Voor alle gelovigen geldt dus de uitnodiging en verplichting om de heiligheid en volmaaktheid van hun eigen staat na te streven. Allen moeten zij er dus op bedacht zijn om hun gemoed zo te richten, dat zij zich bij dit nastreven van de volmaakte liefde niet laten tegenhouden door het gebruik van de aardse goederen en de gehechtheid aan de rijkdom tegen de geest van de evangelische armoede in. In die zin vermaant hen de apostel: *zij die met het aardse omgaan, moeten er niet in opgaan, want de wereld die wij zien gaat voorbij* (Vgl. 1 Kor 7, 31).»⁶

De ongeordende gehechtheid aan materiële zaken kan veroorzaakt worden door onze opzet. Dit gebeurt, wanneer wij naar dingen verlangen om de dingen zelf, alsof zij een uiteindelijk doel zouden zijn. Onze gehechtheid kan ook betrekking hebben op de wijze waarop wij omgaan met het verkrijgen van goederen. Deze tekortkoming kan zichtbaar worden door een houding van begeerte bij ons najagen van rijkdom, met mogelijke schade voor derden, voor onze gezondheid, in gebrek aan aandacht voor de opvoeding en vorming van onze kinderen, aan zorg die ons gezin van ons vergt... Nog een andere trek van deze gedragslijn is de manier waarop wij de dingen gebruiken —of wij ze gewoon voor ons eigen welzijn gebruiken, of wij aalmoezen geven of niet...

De ongeordende liefde voor materiële zaken vormt een ernstige belemmering voor het volgen van de Heer. Vanuit een positief standpunt gezien dient de beoefening van onthechting en het hebben van de juiste instelling ertoe om de mens open te stellen voor het ontvangen van geestelijke weldaden. «Voor wie op elk moment meester over zichzelf wil zijn, heb ik een goede raad. Probeer uzelf zonder vrees en zonder aarzelen tot het uiterste van alles te onthechten. En verder moet u, als u uw verplichtingen tegenover uzelf, uw gezin, familie nakomt... alle eerlijke aardse middelen met een goede bedoeling gebruiken. En denk daarbij aan het dienen van God, van de Kerk, van uw gezin, aan uw werk, uw land, aan de hele mensheid. Denk eraan dat het belang van iets niet ligt in het al of niet bezitten van dat iets, maar in de vraag of men handelt overeenkomstig de waarheid die het christelijk geloof ons voorhoudt: de geschapen dingen zijn alleen maar middelen, verder niets. Denk niet er iets definitiefs in te zien, dat is een luchtspiegeling.»⁷

Als wij leven in de nabijheid van Christus zullen wij weinig nodig hebben om gelukkig te zijn als kinderen van God. Als wij niet in de nabijheid van God leven zullen wij merken, dat het vergaren van bezit, ons nooit voldoening zal geven.

4.3 Een vriend van mij, een priester, vertelde mij het volgende verhaal: «Jaren geleden vervulde ik mijn dienstplicht in de buurt van Navarra in Spanje. Wij moesten gewoonlijk onze dienstplicht vervullen gedurende de universitaire vakanties. Ik was gestationeerd in een stadje dat Abaurrea heette. Ik herinner mij nog heel goed de dag waarop een pas benoemde tweede luitenant op onze post verscheen om zijn orders te ontvangen. De commandant zei hem te rapporteren in de stad Jaurrieta; dan, op het laatste moment, kwam het bij hem op, dat zijn vriend er te paard heen moest gaan... De kersverse ondergeschikte wist niet wat hij hiermee aan moest, daar hij nooit eerder paard gereden had. Gedurende de hele maaltijd vroeg hij alles over paarden en was hij op zoek naar goede suggesties. Tenslotte zei iemand hem: 'Luister, alles wat je te doen hebt is vol zelfvertrouwen het paard bestijgen. Laat het paard niet merken dat dit je eerste keer is, dat je nooit eerder gereden hebt. Dit is beslist doorslaggevend...'

»De volgende morgen bracht een soldaat een paard voor de jonge officier met nog een paard voor zijn bepakking. De officier besteeg zijn paard, maar zodanig dat het dier meteen wist wie de baas was. Het begon te draven en de tweede luitenant was duidelijk verontrust. Het paard stond plotseling stil, toen het daar zin in had. Het begon te grazen en toonde geen belangstelling voor de officier die aan de teugels trok. Vervolgens, weer toen het paard er zin in had, begon het

weer te draven langs de grote weg. Zo nu en dan begon het een korte galop. De armzalige officier was geheel radeloos. Toen kwam hij een groep geniesoldaten tegen die elektrische kabels aan het leggen waren. Een van de geniesoldaten riep uit: 'Hé jij daar, waar ga je heen?' En de jonge officier antwoordde gelaten: 'Wie, ik? Ik ga naar Jaurrieta, maar ik weet niet waar mijn paard heen gaat...'

»Misschien is ook aan ons ooit de vraag gesteld: 'Hé, jij daar! Waar ga je heen?' We hebben misschien de kans gehad om te antwoorden: 'Wie, ik? Ik ben op weg naar de liefde; ik ben op weg naar de waarheid, ik ben op weg naar de blijdschap. Wat ik niet weet is waar het leven mij zal brengen!」⁸

Hoe geweldig zou het zijn als wij op deze vraag konden antwoorden: Ik ben op weg naar God door mijn werk, via mijn moeilijkheden, misschien door middel van mijn slechte gezondheid... Daarheen behoren de dingen van de aarde ons te brengen! Wat jammer als wij iets dat slechts een middel was, misbruikt hebben als een onvergankelijk doel! Laten wij er vandaag in ons gebed aan denken of ons beroep een middel is om God te vinden, om op de door ons gewenste bestemming te komen. Dient het bezit van materiële goederen ertoe om ons tot betere mensen te maken?

Jezus Christus leert ons telkens opnieuw dat de hoop van christenen niet ligt in *de schatten op aarde, waar ze door mot en worm vergaan en waar dieven inbreken om te stelen*.⁹ Christus biedt ons een onvergankelijke erfenis. Christus zelf is *onze hoop*¹⁰ Niets anders kan ons hart verzadigen. In Christus zullen wij onvergankelijke gaven van de geest vinden. Materiële zaken kunnen een doel zijn om ons menselijk en bovennatuurlijk doel te bereiken. Dat is echter wat zij zijn: middelen. Wij moeten ze niet als doel gebruiken.

Maria, *onze hoop*, zal ons helpen ons hart op de goede plaats te houden —wat betekent: bij haar Zoon. Wij gaan vol vertrouwen tot haar. Sancta Maria, Spes nostra, ora pro nobis.

—1. *Lc* 12,13-21. —2. PAULUS VI, Enc. *Populorum progressio*, 26 maart 1967,19. —3. *I Pe* 1,13. —4. *I Tim* 6,17. —5. *I Tim* 6,10. —6. VATICANUM II, *Lumen gentium*, 42. —7. Heilige JOSEMARIA ESCRIVA, *Vrienden van God*, 118. —8. A.G. DORRONSORO, *Tiempo para creer*, bl. 111-112. —9. *Mt* 6,19. —10. *I Tim* 1,1.

NEGENENTWINTIGSTE WEEK. DINSDAG

5. de waakzaamheid in de liefde

—Zijn lampen brandend houden. —De waarde van waakzaamheid in zaken die ogenschijnlijk van weinig belang zijn. —Waakzaam zijn voor het gevaar van lauwheid.

5.1 Houdt uw lendenen omgord en de lampen brandend! Gedraagt u als mensen die wachten op de terugkomst van hun heer, die naar de bruiloft is, om als hij aankomt en klopt, hem aanstonds open te doen.¹ Deze woorden richt de Heer in het evangelie van vandaag tot ons. De uitdrukking *zijn lendenen omgorden* is een beeldspraak die ontleend is aan de gewoonten van de Hebreeën en de volkeren van het Midden Oosten in het algemeen. Men was gewoon zijn lange gewaad op te hijsen voordat men vertrok voor een reis, om makkelijker over de stoffige wegen te reizen. In het boek Exodus wordt verteld, hoe God de Israëlieten onderrichtte in de ritus van het Joodse paasfeest: *En dit is de wijze waarop gij het lam moet eten: uw lendenen omgord, uw voeten geschoeid, en uw stok in de hand.*² De Israëlieten moesten zich kleden alsof zij klaarstonden om door de woestijn te trekken op weg naar het Beloofde Land. Op dezelfde wijze is *lampen brandend houden* een symbool voor het klaar staan en afwachten dat past bij iemand die wacht op de komst van een ander.

Wederom herinnert de Heer ons eraan, dat onze houding moet zijn als van iemand die op het punt staat een belangrijke reis te ondernemen, of als van iemand die helemaal voorbereid is op de komst van een belangrijke gast. Christelijk leven kan niet worden gekenmerkt door slaperigheid en onachtzaamheid. Hiervoor zijn twee redenen. Ten eerste: de vijand neemt geen rust. Hij is voortdurend tegen ons aan het werk. *Uw vijand de duivel zwerft rond als een brullende leeuw, op zoek naar een prooi om te verslinden.*³ Ten tweede, niemand die liefheeft is lusteloos en slaperig.⁴ «Waakzaamheid hoort bij liefde. Wanneer men iemand liefheeft, is het hart altijd waakzaam, vol verlangen wachtend. Geen minuut gaat voorbij, zonder dat wij aan de geliefde denken. Jezus vraagt om onze liefde. Daarom roept Hij ons op om waakzaam te zijn.»⁵ Dicht bij het pauselijk zomerverblijf in Italië staat een beeld van Maria langs de weg, waarop geschreven staat: *Cor meum vigilat*. Het hart van de heilige Maagd is uit liefde altijd waakzaam. Wij kunnen dit opschrift voor

ons zelf gebruiken. Wij moeten uit liefde waakzaam zijn, om de Liefde te ontdekken die zo dicht bij ons langs komt. Sint Ambrosius leert, dat als de ziel slaapt, Jezus langs zal komen zonder zelfs maar te kloppen. Maar als het hart oplettend is, zal Hij aankloppen om binnengelaten te worden.⁶ Jezus komt langs in de loop van de dag. Wat zou het jammer zijn als wij Hem niet zouden begroeten omdat wij slaperig zijn!

«Hoezeer heb ik U lief, Heer, mijn sterkte! De Heer is mijn steenrots, mijn burcht, gevaren doet Hij mij ontkomen (Ps 18, 2-3). Het allerkostbaarste en meest beminnelijke dat ik mij kan voorstellen, bent U. Help mij, mijn God! Ik heb U lief met alle vurigheid die in mij is en die Gij mij gegeven hebt. Dit is veel minder dan ik U zou moeten liefhebben, maar het is niet minder dan waartoe ik in staat ben U te beminnen... Ik kan U meer liefhebben, als U mijn vermogen om lief te hebben vergroot; maar ik weet zeker, dat ik U nooit kan beminnen zoals U verdient.»⁷ Laten wij nooit toelaten dat door ons gebrek aan waakzaamheid andere zaken de plaats in ons hart innemen, die bestemd is voor de Heer. Jezus, leer mij om mijn hart voor U vrij te houden. Ik wil dat mijn hart klaar is voor U wanneer U komt.

5.2 *Ik zal mijn wachtpost betrekken, ik ga op de wallen staan; ik wil uitkijken om te zien, wat Hij mij zeggen zal, het antwoord, dat ik te horen krijg op mijn bezwaren.*⁸ Sint Bernardus merkt bij deze woorden van de profeet Habakuk op: «Deze oplettende houding geldt ook voor ons, mijn broeders, omdat het uur van de strijd nu is.»⁹ Wij moeten bereid zijn iedere dag te strijden, dikwijls in kleine zaken, omdat vele hindernissen ons van God kunnen scheiden. Onze vastberadenheid om waakzaam te zijn kan van praktisch nut worden bij het gelovig vervullen van plichten. Deze ontmoetingen met de Heer geven ons kracht en vrede. Wij moeten oppassen voor elke verzwakking van onze vastberadenheid door schommelingen in onze stemming of door gewoon voorbijgaande gevoelens.

Onze inspanning kan ook gericht zijn op de naastenliefde, op de vorming van ons karakter, op het pogen hartelijker te zijn, te leven in een voortdurende geest van dienstbaarheid, om blijmoediger te zijn... Misschien is het nodig te proberen beter te werken, stipt te zijn in het in stand houden van onze menselijke, beroepsmatige en geestelijke bekwaamheid... Deze houding van waakzaamheid garandeert niet, dat wij altijd succesvol zullen zijn. Onvermijdelijk zullen wij zowel successen als mislukkingen meemaken (doelstellingen die wij niet gehaald hebben, besluiten die wij halfslachtig hebben uitgevoerd...). Veel van deze mislukkingen zullen slechts van betrekkelijk belang zijn. Die ernstiger blijken, zullen wij proberen te herstellen en dan ons berouwen tonen aan de Heer. Hij zal ons de kracht geven door te gaan. Sint Johannes Chrysostomus schreef ooit naar iemand die afvallig geworden was: «Het ergste is niet, dat de strijder in de strijd gevallen is. Het ergste zou zijn, dat hij blijft liggen. Het is niet het einde van alles, wanneer iemand gewond raakt in het gevecht. Wat echt jammer is, is dat de gewonde niet op zoek gaat naar de juiste behandeling van zijn wond.»¹⁰

Laten wij niet vergeten, dat onze 'strijd in het kleine' ertoe dient de wil te sterken en de volgzzaamheid van de wil aan de werking van de Heilige Geest te verhogen. De andere zijde van de medaille is, dat onze onachtzaamheid voor kleine zaken de oorzaak van de breuk in onze verdediging is, daar waar wij dikwijls in het nadeel zijn: misschien zijn wij onoplettend en zorgeloos als het om punctualiteit gaat, in de kwaliteit van ons gebed, bij het herinneren van de waarde van kleine verstervingen bij de maaltijden, in het bewaken van onze zintuigen... «Laten wij niet vergeten, dat noch het houweel, noch de bijl, noch de slagen van om 't even welk ander werktuig, hoe scherp 't ook zijn mag, de gevaarlijkste vijanden van het gesteente zijn, maar het water dat drupsgewijze tussen de reten van de rots sijpelt, tot het de rotspartij doet barsten. Hier ligt voor de christen het grote gevaar! Hij is geneigd de dagelijkse schermutselingen te minimaliseren die langzamerhand hun sporen in de ziel achterlaten en haar tenslotte slap en broos maken, onverschillig en onontvankelijk voor de stem van God.»¹¹

5.3 God is zeer verheugd bij het zien van een persoon die wacht op zijn komst, iedere dag opnieuw. Jezus zegt in de parabel van vandaag: *Gelukkig de dienaars, die de heer bij zijn komst wakende zal vinden. Voorwaar Ik zeg u: hij zal zich omgorden, hen aan tafel nodigen en langs hen gaan om hen te bedienen.* God staat klaar om geweldige dingen voor ons te doen. Het is de moeite waard om waakzaam te zijn. Onze ziel mag vol hoop zijn, gespist om de voetstappen van de Heer te horen.

Een liefhebbend hart is altijd alert, zoals de schildwacht op zijn post. De ziel die verval- len is tot lauwheid is daarentegen diep in slaap. Lauwheid kan men zien als een vliegtuig dat steeds lager gaat vliegen, waarbij men steeds verder van God verwijderd raakt. Langzamerhand

krijgt degene die noch warm noch koud is, belangstelling voor de voordelen die verbonden zijn aan het alles-gemakkelijk-nemen, aan het slechts vermijden van doodzonde, aan het niet te veel drukte maken over de dagelijkse zonden. Deze houding van halfslachtig strijden wordt makkelijk gerechtvaardigd als natuurlijk, als doelmatig, als gezond, als medeleven met anderen. De lauwe mens staat steeds welwillender ten opzichte van zijn eigen tekortkomingen, bevestigingen en gemakzucht. Menselijke zwakheid wordt dan een persoonlijke behoefte. De weerstand van de ziel wordt steeds zwakker en leidt zeker tot het bezwijken voor zware zonden.

Wanneer de mens ondergedompeld is in lauwheid, leeft deze persoon zonder een concreet doel bij de innerlijke strijd. Hij bevindt zich in een neergaande spiraal. De inspanning tot verbetering wordt met schouderophalen terzijde geschoven. In het hart heeft men een gevoel van leegte, als het gaat om de zaken van God, om God zelf. De lauwe persoon probeert deze leegte met wereldlijke zaken te vullen, maar dat is tevergeefs. Zijn omgaan met God wordt koel en levenloos. Voordat de lauwheid begon, was er altijd een historie van ontrouw in kleine zaken, die stukje bij beetje bijgedragen heeft tot het gevoel van vervreemding.

Houdt uw lendenen omgord en de lampen brandend... Wij moeten oplettend luisteren naar de voetstap van de Heer. Dit is iedere dag een uitdaging en betreft bepaalde punten van de concrete strijd. Niemand zag oplettender uit naar de komst van Christus dan zijn moeder Maria. Zij zal ons leren hoe wij waakzaam kunnen zijn als wij ooit bedreigd worden door lauwheid.

«Mijn Heer, wat bent U goed voor hen die U zoeken. Laten wij ons voorstellen hoe goed U zult zijn voor hen die U vinden.»¹² Wij hebben de Heer gevonden. Laten wij Hem nooit verliezen.

—1. *Lc* 12,35-38. —2. *Ex* 12,11. —3. *1 Pe* 5,8. —4. Vgl. *Hl* 5,2. —5. Vgl. CH. LUBICH, *Meditaties*, Nijmegen 1983 —6. Vgl. H. AMBROSIUS, *Commentaar op Psalm 18*. —7. H. BERNARDUS, *Verhandeling over de liefde van God*, VI, 16. —8. *Hab* 2,1. —9. H. BERNARDUS, *Preek 5,4*. —10. H. JOHANNES CHRYSOSTOMUS, *Brief 2 aan Theodoor*, 1 -11 Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *Als Christus nu langs komt*, 77. —12. H. BERNARDUS, *Verhandeling over de liefde van God*, VII, 22.